

Міністерство освіти і науки
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра театральної режисури

ВК11 «РЕЦЕНЗЕНТСЬКИЙ ПРАКТИКУМ»

**Методичні вказівки до виконання лабораторних завдань
для студентів художньо-педагогічного факультету**

освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво. Режисер»
спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
кваліфікація «Бакалавр сценічного мистецтва,
режисер драматичного театру»

Рівне – 2024

Рецензентський практикум. Методичні рекомендації до виконання лабораторних завдань для студентів художньо-педагогічного факультету, здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Сценічне мистецтво, Режисер», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», кваліфікації «Бакалавр сценічного мистецтва, режисер драматичного театру» / Рівненський державний гуманітарний університет; розроб.: З. О. Захарчук. Рівне. 2025. – 7 с.

Розробник: Захарчук З. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри театральної режисури

Методичні рекомендації затверджено на засіданні кафедри театральної режисури
Протокол від 4 вересня 2025 року № 9

Завідувач кафедри
театральної режисури _____ (Борейко Г. Д.)

Методичні рекомендації схвалено
навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету
Протокол від 29 вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії _____ (Власюк О. П.)

Лабораторні заняття з навчальної дисципліни «Рецензентський практикум» є логічним продовженням ряду практичних занять над прищепленням навичок критичного аналізу театральних постановок. Увагу зосереджено на рецензіях науковців, що друкувалися науковцями впродовж 20-х років, вміщених на сторінках «Курбасівських Вісників» Національного Центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса у рубриці «Критика», що сприяє збагаченню знань як і про науковців-рецензентів, так і про театральний постановочний потенціал українських театрів. Цікавою для студентів-режисерів стають і рецензії студентів та магістрантів Інституту філології КНУ ім. Тараса Шевченка рубрики «Критика. Студентська репліка».

Також увага надається удосконаленню написання власної залікової рецензії, її змістових частин, виробленню свідомої автоматизації необхідних елементів «паспортизації» вистав.

Теми лабораторних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин стац./заочн.
1.	«Види літературно-критичних творів в галузі мистецтвознавства». 1. Повідомлення щодо підготовки списків-описів рецензій (паспортизація) на вистави певного (на вибір) поточного року та творчих портретів матеріалами рубрик «Авансцена», «На сценах», «Прем'єри», «Рецензії»	2

	фахових журналів «Український театр». 2. Ознайомлення з матеріалами рубрики «Критика. Студентська репліка» Наукового Вісника Курбасівські читання» НЦТМ імені Леся Курбаса, №15, 2020 р. Аналіз однієї з них на антологію «Інша драма», «Новітня сербська п'єса», антологію сучасної української монодрами «Голос тихої безодні та інші голоси», на збірку дитячої та юнацької драматургії «Дош в акваріумах площ», збірку п'єс «Ажіотаж: Комічні варіації сучасної української драми» 3. Здача на перевірку матеріалів вступної частини залікової рецензії на переглянуту виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру.	
2.	«Театрознавчий портрет театрів України». 1. Ознайомлення з матеріалами фундаментального видання «Український театр ХХІ століття: Антологія вистав» (2012 р.) Підготовка виступу за матеріалами Розділу першого «Український театр 1900-их на шляхах оновлення парадигми «Психологічного реалізм» (<i>у кожного студента інша рецензія</i>). 2. Здача на перевірку матеріалів основної частини залікової рецензії на переглянуту виставу (<i>режисура вистави</i>) 3. Зачитування відгуку на переглянуту виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру.	2
3.	«Театрознавчий портрет театрів України». 1. Ознайомлення з матеріалами фундаментального видання «Український театр ХХІ століття : Антологія	4

	вистав» (2012 р.) Підготовка виступу за матеріалами Розділу другого «Український театр 1910–1930-их: від інтенцій модерну до утвердження «соціалістичного реалізму» (<i>у кожного студента інша рецензія</i>) 2. Здача на перевірку матеріалів основної частини залікової рецензії на переглянута виставу (<i>акторська гра</i>). 3. Зачитування відгуку на переглянута виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру.	
4.	«Театрознавчий портрет театрів України». 1. Ознайомлення з матеріалами фундаментального видання «Український театр ХХІ століття : Антологія вистав» (2012 р.) Підготовка виступу за матеріалами Розділу третього «Український театр 1940–1980-их: від утвердження до кризи «соціалістичного реалізму» . 2. Здача на перевірку матеріалів основної частини залікової рецензії на переглянута виставу (<i>опис недоліків вистави</i>). 3. Зачитування відгуку на переглянута виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру.	2
5.	«Театрознавчий портрет театрів України». 1. Ознайомлення з матеріалами фундаментального видання «Український театр ХХІ століття : Антологія вистав» (2012 р.) Підготовка виступу за матеріалами Розділу четвертого «Український театр 1990–2000-их: у пошуках сучасної моделі національної культури» . 2. Зачитування відгуку на переглянута виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру.	4

	3. Здача на перевірку матеріалів основної частини залікової рецензії на переглянуту виставу (<i>сценографія вистави, звуко-шумове оформлення</i>).	
6.	1. Підготовка повідомлень за матеріалами рубрик «Критика», «Критика. Студентська репліка» Наукового Вісника Курбасівські читання» НЦТМ імені Леся Курбаса., №16, 2021 р., №17, 2022 р.,»18, 2023 р. Аналіз однієї з них (у кожного інший рік): списки-паспортизації рецензій фахівців і студентів. Аналіз однієї відповідно професійної рецензії. 2. Зачитування відгуків на переглянуту виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру. Аналіз: зауваження та пропозиції. 3. Здача на перевірку матеріалів основної частини залікової рецензії на переглянуту виставу (<i>паспортизація вистави</i>).	4
7.	1. Підготовка повідомлень за матеріалами рубрик «Критика», «Критика. Студентська репліка» Наукового Вісника Курбасівські читання» НЦТМ імені Леся Курбаса., №16, 2021 р., №17, 2022 р.,»18, 2023 р. Аналіз однієї з них (у кожного інший рік): списки-паспортизації рецензій фахівців і студентів. Аналіз однієї відповідно студентської рецензії. 2. Зачитування відгуків на переглянуту виставу Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру. Аналіз. 3. Здача на перевірку заключної частини залікової рецензії.	2
	Всього	20

1. Одне із завдань у підготовці до лабораторних занять – засвоєння «паспортизації» вистави. Зосередження уваги на «біографічних даних» рецензії привчає студента-режисера до акуратності та системності у засвоєнні та подачі знань про рецензію, орієнтує на свідоме аналітико-критичне спостереження за історією постановок.

Нижче наводимо приклад письмової паспортизації вистави:

Автор: Ангеліна Вовк.

Назва рецензії: Хід королеви

Виставу: «Марія Стюарт»

Театр: Київський національний театр ім. І. Франка.

Прем'єра: 24 квітня 2024 року.

П'єса: «Марія Стюарт»

Драматург: Фрідріх Шиллер.

Режисер: Іван Уривський

Художник-постановник: Петро Богомазов

Журнал: Кіно-Театр

Номер і рік видання: № 4 (174), 2024

Сторінки: 9-10

Також подаємо список найнеобхідніших мистецьких джерел для опрацювання у підготовці та успішного проведення всіх лабораторних занять:

1. Богатирьов В. О. Сценографічний образ вистави : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва за спеціальністю «Театральне мистецтво» / В. О. Богатирьов. – Рівне : О. Зень, 2017. – 212 с.
2. Український театр ХХ століття : Антологія вистав /За заг. ред. М. Гринишиної; Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. – Київ : Фенікс, 2012. – 944 с.
3. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2020. – № 15: ТЕАТР: ДІАЛОГ З МАЙБУТНІМ. – 312 с.;
5. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2021. – № 16: ТЕАТР: Етика майбутнього. – 296 с.
6. Курбасівські читання : Наук. Вісник/Нац. Центру театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол. Н. Корнієнко (голова) та ін. – Київ : [НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2022. – № 17: КУРБАС. ВІЙНА. ІДЕНТИЧНІСТЬ. – 254 с.
7. Національний Академічний драматичний театр імені Івана Франка. Альманах прем'єр. 2016. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Антиквар», 2016. – 72 с.; 2017; 2018; 2019.

8. Сценографія. Пошуки власної естетики. 1920–2020 / Упор. : А. І. Александрович-Дочевський; текст О. В. Ковальчук. – Київ : ВД «Антиквар», 2019. – 304 с.

2. У написанні відгуків на переглянуті вистави необхідно використовувати репертуари та програмки вистав, тому вони також накопичуються по мірі відвідування вистав Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру. Афіша, програмка і репертуар театру привчають до культури перегляду вистави, стають путівниками і довідниками про драматургію (автора, жанр) та створювачів вистави (режисерсько-акторський склад, представники художньо-постановочної частини, світлового та музично-шумового оформлення, перукарського, столярного цехів, технічного забезпечення сцени тощо).

Відгуки пишуться заздалегідь, зачитуються на лабораторному занятті, здаються як письмові роботи.

Перегляди вистав студентами- рецензентами проходять у позааудиторний час, попередньо погоджений із адміністрацією театру.